

GŁOS NARODU

PIĄTEK

13. STYCZANIA 1922.

NR. 10. — ROK XXX.

CENA Nru: w Krakowie i na prowincyi 20 Marek.

Przedpłata wynosi	w Krakowie		Na całym obszarze Państwa polsk.		Za granicą	Przedpłata za miesiąc dla zamieszkałości niemieckiej
	z dołączeniem	bez dołączenia	przez pocztową			
Miesięcznie	Marek 500	Marek 40	Marek 500		Marek 600	Marek 450

Redakcja (tel. Nr. 199) i Administracja (tel. Nr. 3344), Kraków, ul. św. Krzyża 11. — Drukarnia ul. św. Tomasza 35. (tel. Nr. 3314).

CENY OGŁOSZEN

Zwyczaj. za wiersz nonp. lub jego miesiąc	Mk 30
Nadzwyczaj. (za wiersz nonp.)	" 75
Nekrologi	" 40
komunikaty	" 91
Na 1 stronie	" 199
Trochob. za wyraz	" 16

Niebezpieczny „obronca” Wilna.

Działalność prof. Szymona Aszkenazego w Lidze Narodów przyniosła nam — jak wiadomo — jednogłośnie decyzję Rady Ligi z 20 września r. 1921, oddającą Wilno Litwie kowieńskiej. Inaczej być nie mogło wobec faktu, że p. Aszkenazy reprezentował przy Lidze Narodów nie postulat narodowy przyłączenia Wilna do Polski, ale projekt federalistyczny Belwederu. Projekt ten składał się z trzech części: 1) uznawał przynależność Wilna do Litwy, 2) żądał dla Wilna samostanowienia, 3) przewidywał federacyjny związek tej dwukontynentalnej Litwy z Polską. W imię tego projektu federalistycznego rozbił jednolity front społeczeństwa polskiego w sprawie wilniańskiej, złośliwie uchwały Seimu, a swą propagandą zagraniczną wzmocnił w koła polityczne Paryża i Genewy, że nie cała Polska oświadcza się za inkorporacją Wilna do Polski. Nasi przeciwnicy, a należy do nich przedewszystkiem żydostwo międzynarodowe, skorzystali skwapliwie z argumentacji federalistów. Wzięli z projektu federacyjnego tylko punkt pierwszy, bo ten im był potrzebny i przedstawili 20 maja b. r. znany projekt Hymansa, który: 1) wcielił Wilno do Litwy, 2) nie uznaje pełnej równowagi Wilna z Litwą, 3) nie przeprowadza faktycznie żadnej federacyjnej łączności między całą Litwą a Polską.

Projekt Hymansa wywołał — rzecz prosta — oburzenie w Polsce. Jednakże ze względu na trudną sytuację polityczną Polski (decydowały się właśnie losy G. Śląska) (decydowały się choć z zastrzeżeniami — wyraził nam swą zgodę. Odrzuciła go atoli bezwzględnie Litwa. Wówczas to p. Hymans przedstawił projekt drugi, dla Polski jeszcze więcej niekorzystny, a przez Ligę Narodów manifestacyjnie zatwierdzony. Wobec takich tendencji panujących w Genewie rząd polski, pod wpływem wzburzenia opinii publicznej, odrzucił z miejsca drugą propozycję Hymansa i — pobity na okopach federacyjnych — cofnął się na całej linii, cofnął aż na propozycję Komitetu Polskiego w Paryżu. Programem Komitetu była — jak wiadomo — inkorporacja Wilna do Polski. I oto od trzech miesięcy rząd polski wysuwał program inkorporacyjny i pod tym hasłem przygotowywał wybory do Sejmu wilniańskiego. O federacji w ostatnich czasach słowo nie mówiło. Przekonali się bowiem krótkowzroczni politycy belwederscy, że gdy oni mówią o federacji, to Liga Narodów rozumie przez nią oddanie Wilna Litwie.

Nie znaczy to jednak, by w Belwederze plany federacyjne rzucono do kosza. Istnieje poważna obawa, że na Sejm wilniański w wierne zechcą koła belwederkie silny nacisk, by go skłonił do układów z Kowieńszczyzną. Istnieje również obawa, że w Genewie reprezentant polski będzie dalej wykonywał polecenia czynników rządowych... Wszak tym reprezentantem jest ten sam p. Aszkenazy, którego polityka doprowadziła do jednogłośnej uchwały Rady Ligi Narodów z 20 września, odbierającej Wilno Polsce! Czy można uwierzyć, że p. Aszkenazy stał się z Szawła i Pawłem i teraz będzie bronił tezy przeciwniejszej, że Litwa Litwie, a co walczył przed pięcioma miesiącami?

Ze niepokój opinii publicznej jest uzasadniony, dowodzi także on — ostatecznie przelamany — Naczelnik Państwa — przeciwnicy p. Szebki. P. Naczelnik Państwa — jak z tego owocu widać — nie żyje sobie, by w Genewie działał polityk nie chodzący w libery, któryby mógł kontrolować kroki p. Aszkenazego. Federaliści pragną mieć w Genewie „swoich” ludzi, pewnych ludzi. A p. Szebko nie zdał jeszcze egzaminu z federacyjnej polityki... Ze stanowiska konstytucyjnego opór p. Naczelnika Państwa przedstawia się jako rzecz wprost monstrualna. Byłaby ona niemożliwa w jakiegokolwiek innej republice, gdzie natują obyczaje naprawde republikańskie a nie kwaksko-bizantyjskie. Przecież do badania kwalifikacji wszystkich urzędników powołany jest gabinet ministrów lub inne kompetentne czynniki, a nie prezydent republik! W przeciwnym razie Naczelnik Państwa zakwestyonować może i tu nominację uczono chemika na katedrę uniwersytecką, choć on sam nie zna się na chemii, lub odmówi podpisu na mianowaniu pierwszego lepszego referenta w województwie czy ministerstwie, mimo, że o funkcjach tego referenta nie ma pojęcia. Za nominację odpowiada wszędzie odnośny minister i to tak politycznie, jak prawnie. Tymczasem u nas potrzeba było długich obrad parlamentarnych i zwołania komisji n.

Skirmunta, by tę prostą zasadę konstytucyjną i w wypadku p. Szebki urzeczywistnić!

Wobec takich intencji — Sejm musi poświęcić wiele uwagi sprawie wilniańskiej. Kierunek całej akty dyplomatycznej o Wilno winna nadawać komisja spraw zagr. Sejmu łącznie z min. Skirmuntem. Należy rolę p. Aszkenazego — o ile możliwości — ograniczyć, by mu nie dał sposobności za-

szkodzenia sprawie. W sprawie górnośląskiej na prośbę Francuzów p. Aszkenazy usunął się za kulisy i dlatego spór wygrał. Wilno już raz p. Aszkenazy stracił. Obecnie ludność wilniańska wola wielkim głosem w Polsce. Nie powierzajmy losów tej ludności politykowi, którym kieruje nie instynkt krwi, nie rozum polityczny i nie lojalność wobec Seimu, ale posłuch dla wskazówek możnych protektorów.

wywołała silne sprzeciwy, podkreślano, że Francja na to nie może się zgodzić, dopóki Rosja nie przyjmie postanowień Rady najwyższej z dnia 26 stycznia. Zdezawutowanie Brianda przez Radę ministrów zostało mu zakomunikowane natychmiast i ogromnie go przejęło. Briand odbył z Lloydem konferencję, której wyniki trzymane są w tajemnicy.

PROJEKT UKŁADU FRANCUSKO-ANGIEL.
Cannes. P. A. T. (Havas). Lloyd George w czasie dzisiejszej przedpołudniowej konferencji z Briandem i Loucheurem wręczył francuskiemu ministrowi projekt układu francusko-angielskiego.

Układy gwarancyjne dla Francji i Polski.

Cannes. P. A. T. Ag. Havasa: Układ gwarancyjny, omawiany przez ministrów mocarstw sprzymierzonych, odnosi się wyłącznie do sprawy ataku niemieckiego na Francję, jednakże stan terytorjalny Polski byłby zagwarantowany układem ogólniejszym, zawierającym zobowiązania wszystkich mocarstw, które podpiszą układ nieatakowania się wzajemnego.

Paryż. P. A. T. Ag. Havasa: „Temps” określa cel, jaki miała na oku Francja, proponując zawarcie układu Anglii. Francja pragnie, aby Europa miała poczucie bezpieczeństwa i trwałości pokoju. W dniu, w którym Francja i Anglia ogłoszą, że spowodują przeprowadzenie rozbrojenia krajów nadreńskich i wystąpią wspólnie przeciwko agresywności Niemiec, zwolennicy roszczeń straciliby chleb w Niemczech. Im jaśniej okaże się, że reakcja wojenna była dla Niemiec zgnębna, tem łatwiej idea republikanizmu i pokojowe mogą zakorzenić się w państwie niemieckim. Anglia miałaby mniej bezrobotnych i mogłaby przeprowadzić międzynarodową wielką akcję kredytową, która zapokoiłaby antypatycję Francji, Belgii i Włoch jako wierzycieli Niemiec z tytułu odszkodowania. Polska, Rumunia, Czechosłowacja i Jugosławia wzmocniłyby swoje kapitały i znalazły dla nich odpowiednie umieszczenie. Austrii zapewniłoby to środki do odbudowy. Wreszcie mogłaby przedsięwziąć istotną i nietylko słowną odbudowę życia ekonomicznego Rosji.

O UREGULOWANIE WSZYSTKICH SPRAW SPORYCH.
Paryż. P. A. T. Ag. Havasa. Komentując w „Journal des Debats” informację, dotyczącą układu gwarancyjnego, August Gauvain deklaruje się jako zwolennik takiego układu, któryby zawierał uregulowanie wszystkich spornych spraw anglosasko-francuskich w różnych częściach świata.

WŁOCHY CHCĄ NALEŻEĆ DO UKŁADU GWARANCYJNEGO.

Warszawa. (Telef. wł.) Według krążących w Paryżu pogłosek, rozpoczęcie rokowań z de-

legacją włoską w sprawie przystąpienia Włoch do traktatu zostało spowodowane wystąpieniem prez. Bonomiego, który zagroził zawarciem sojuszu z Niemcami, gdyby Włochy nie były dopuszczone do traktatu gwarancyjnego. Wskutek tego Briand zgodził się na powiększenie liczby państw, aczkolwiek początkowo stał na stanowisku jak największego ograniczenia tej liczby.

NIEMIECKA DELEGACJA JEDZIE DO CANNES.

Paryż. P. A. T. Niemiecka delegacja przybyła wczoraj do Paryża. Zaraz po przybyciu wręczono jej telegram Rady najwyższej, zapraszający ją w słowach uprzejmym do Cannes. Wobec tego, delegacja niemiecka zaraz po południu wyjechała do Cannes. Delegacja przyjeżdża tam będzie w Cannes dzisiaj w południe przez Rade najwyżej.

Paryż. P. A. T. Ag. Havasa. Wedle doniesień z Cannes pierwsze posiedzenie z niemiecką delegacją w obecności Rady Najwyższej nastąpi dzisiaj o godzinie drugiej po południu. Niemiecy delegaci mieszkają w hotelu Parkowym i są gośćmi rządu francuskiego.

RZĄD FRANCUSKI A SPRAWA ODSZKODOWANIA.

Warszawa. (Telef. wł.) Havas donosi z Cannes, że francuska Rada ministrów nie solidaryzuje się z poglądami francuskiej delegacji w Cannes w sprawie odszkodowań. Stanowiłoby to pociągnięcie prawdopodobnie omówienie rokowań niektórych, co do których już nastąpiło porozumienie.

NIEMCY PLACĄ 700 MILIONÓW.

Paryż. P. A. T. Ag. Havasa: Dzienniki donoszą z Cannes, że konferencja ustaliła definitywną sumę, jaką Niemcy mają zapłacić w roku 1922, to jest 700 milionów marek w złocie.

ROZDZIAŁ ODSZKODOWANIA NIEMIECK.

Paryż. P. A. T. Specjalny korespondent „Journal des Debats” z Cannes, zwołany został nowym kłucem rozdziału należności przypadających od Niemców tytułem odszkodowania. — Z pierwszego miliard marek w złocie, przypadającego za rok 1921, Anglia otrzyma 450 milionów, Belgia 519 milionów, Włochy 31/2 milionów, z 720 milionów, które mają być wpłacone w r. 1922 Anglia otrzyma 190 milionów, udzielając z nich Francji tytułem pożyczki bezprocentowej 130 milionów. Resztę otrzyma Belgia. Rozmiary świadczeń w naturze zostały zwiększone. Dla Francji wynoszą one 1 miliard 250 milionów, dla Anglii 480 milionów, dla Belgii 425 milionów, dla Japonii 7 milionów. Pozostałe 28 milionów zostaną podzielone między inne państwa.

Skład Sejmu wilniańskiego.

Warszawa. (Telef. wł.) „Gazeta warszawska” otrzymała z Wilna doniesienie, iż według nieokreślonych jeszcze obliczeń zdołają mandatów Centr. Komitet wyborczy od 49—51.

Podział mandatów przedstawia się następująco: Wilno miasto 15, powiat 4—5. Lida miasto i powiat 9—10, okręg Wasiliszki 7, ziemski 2, brasławski 6, trocki 3, Święciany 3.

Wilno. P. A. T. Wedle obecnych danych, skład sejmu wilniańskiego będzie następujący: Prawica, złożona z demokratów narodowych i chrześcijańskich, reprezentowana przez centralny komitet wyborczy, w Izbie 50 członków, centrum, złożone z Rad Ludowych, z 32 członków, lewica, to jest P. S. L., z 15 członków, demokracja, złożona z 5 członków, Odrodzenie, złożone z 10 członków, polska partya socjalistyczna z dwóch członków, Białorusini 2 posłów, razem 94 posłów. Sejm zostanie zwołany prawdopodobnie na dzień 20 stycznia.

Katowice. P. A. T. Wedle doniesień z Opatowa w najbliższym czasie ma być utworzona francusko-polska spółka węgla na polskiej części G. Śląska. Celem tej spółki jest przejęcie pruskich kopalń rządowych. Wedle doniesień „Frankfurter Ztg”, na początek spółka operować będzie kapitałem w wysokości 500 milionów marek niemieckich, z czego Polacy przyjmą połowę. Ponieważ jednak suma 250 milionów marek niemieckich dla polskich przedsiębiorców przedstawia duże trudności, liczą się z tem, że Francja weźmie na siebie i drugą połowę. „Frankfurter Ztg” dodaje, że w ten sposób pruskie kopalnie rządowe będą oprowadane całkowicie przez kapitał francuski. Kierownikiem spółki ma być hr. Renard.

WYNIK WYBORÓW W WILNIE.

Wilno. P. A. T. Generalny komisariat wyborczy ogłasza następujący komunikat urzędowy: Ustalony przez okręgowy komitet wyborczy wynik wyborów do Sejmu wilniańskiego z dnia 8 stycznia b. r. w IX-tym okręgu wyborczym (miasto Wilno) jest następujący: Ogółem oddano głosów 43.489, co stanowi 54% uprawnionych do głosowania. Poszczególne listy uzyskały mandatów przedstawicielskich: Nr. I (Związek dzierżawców majątków miasta Wilna) 0 — Nr. II (Narodowy Bezwartnyj Polski Komitet Wyborczy) 0 — Nr. III (Polski Centralny Komitet Wyborczy) 15 — Nr. IV (Polski Związek Ludowy „Odrodzenie”) 0 — Nr. V (P. P. S. Litwy i Białej Rusi) 2 — Nr. VI (Polski Demokratyczny Komitet Wyborczy w Wilnie) 1. Ogółem mandatów 18.

KORRESPONDENCI FRANCUSCY O WYBORACH.

Wilno. (A. W.) Specjalny sprawozdawca

dziennika paryskiego „Excelsior” wysłał do Paryża następującą depeszę: Wynik wyborów przeszedł wszelkie oczekiwania. W wyborach wzięło udział do 70% uprawnionych, co wobec wstrzymania się części żydów i kobiet od głosowania, wykazuje że głosowała niemal cała ludność Wilna. Odbiorcami jej większość pozostała wierna Polsce, mimo 150 lat prześladowania, olbrzymich wysiłków rusyfikacyjnych i umiejętnego nadwężania stosunków polsko litewskich przy pomocy sztucznie wytworzonej kwestii litewskiej. Polska dąży szczerze do porozumienia się z Litwą, jednak nieprzejednane stanowisko rządu kowieńskiego stoi z zamiarem Polski stale na przeszkodzie. W każdym razie Litwa nie może rościć sobie żadnych praw do Wilna, miasta odwiecznie polskiego o niezmiernie bogatej i wysokiej kulturze.

Wilno. (A. W.) Korespondent paryskiego „Belain” stwierdza w swym sprawozdaniu wyborczym, że wynik wyborów jest ostatecznym i świetnym zwycięstwem polskości na Wilna. Stwierdził on dobitnie, że koniecznym jest połączenie Wilna z Polską.

ROSYJSKO-ŻYDOWSKI DZIENNIK O WYBORACH.

Wilno. (A. W.) Założony w Wilnie przed wyborami żydowski dziennik, drukowany po rosyjsku, „Wileńska Mysl” stwierdza w swym sprawozdaniu wyborczym, że w wyborach brały udział wszystkie narodowości Wilna. Liczba głosujących dochodziła do 90% liczby uprawnionych do głosowania. W różnych miejscowościach głosowała znaczna ilość żydów.

NAD CZEM BĘDZIE RADZIŁ SEJM W WILNIE?

Warszawa. (Telef. wł.) „Rzeczpospolita” donosi z Wilna, że walka polityczna w Sejmie, który zwołany zostanie prawdopodobnie na dzień 20 stycznia do Wilna, toczyć się będzie nie o zasadę inkorporacji, ale o metody jej zrealizowania. Blok narodowy głównie z powodów dyplomatycznych prawdopodobnie nie będzie zasadniczo przeciwny pownej autonomii ziemi wilniańskiej. Chodzi tylko o jej zakres i sposób zatwierdzenia sprawy.

Co do Rad Ludowych, które po bloku narodowym największą zdobyły ilość mandatów, to organizacja ta wytworzyła przez Straż kresową, w tej chwili przedstawia mieszaninę najrozmaitszych elementów. Zdobyte mandatów Rada ludowa zawdzięcza swemu charakterowi półoficjalnemu i poparciu rządowemu, a później radykalnym członkom socjalistycznym.

Wątpliwości Francji co do układów w Cannes.

Warszawa. (Telef. wł.) Specjalny korespondent Agenc. Havasa donosi z Cannes, że o ile Francja zawrze z Anglią układ gwarancyjny, to musi uzyskać bezpieczeństwo na wschodzie Europy. Bez względu na to, czy traktat gwarancyjny będzie rozszerzony na Polskę, czy też ją ominie, Francja będzie związana w dalszym ciągu z Polską konwencją wojkową analogicznie do konwencji belgijsko-francuskiej. Oprócz tej konwencji, Francja zawrze z Polską inne układy.

Warszawa. (Telef. wł.) Obiegają pogłoski, że prez. Millerand nie był zadowolony ze stanowiska Brianda w sprawie traktatu i zwrócił się do niego z wezwaniem, ażeby usunął z traktatu punkt, który przewiduje, że Anglia zobowiązana jest udzielić Francji pomocy tylko wtedy, gdy będzie zaakceptowana przez Niemcy, nie srokwokowana do tego kroku. Millerand wyraził opinię, że w danym wypadku traktat nie posiadałby żadnego znaczenia politycznego, a powinien on zapewnić Francji pomoc sojusznika, w każdym wypadku kroków zaczepnych ze strony Niemiec.

KOMISYE IZBY FRANCUS. OSTRZEGAJĄ BRIANDA.

Paryż. P. A. T. (Havas). Komisja finansowa Izby deputowanych przesłała telegramy do Brianda z następującym tekstem uchwalonego

włosku. Komisja finansowa zaniepokojona zamachem, jaki konferencja w Cannes zdaje się zamierza wykonać na prawa Francji, dotyczące odszkodowań, oraz w obawie o fatalne skutki, jakie mogłyby stąd wyniknąć dla sprawy odbudowy poszczególnych obszarów i podźwignięcia finansowego kraju, przypomina rządowi zobowiązania, jakie przyjął na siebie co do niezgodzenia się pod żadnym pozorem na jakiegokolwiek nowe ofiary.

Paryż. P. A. T. (Havas). Komiera spraw zagranicznych w Izbie deputowanych przyjął w zasadzie rezolucję złożoną w Izbie przez grupę deputowanych, a wywołując rząd do niezgodzenia się ani na nowe zmniejszenie wierzycielstwa Francji, ani na zmianę sposobu wypłat ustalonych dnia 5 maja 1921 r. ani na zmianę na prawo pierwszeństwa Belgii, ani wreszcie na ograniczenie w kwestii wykonania zobowiązań przyrzeczonych Francji na mocy traktatu i dodatkowych umów.

Niechęć Francji do zaproszenia Rosji.

Warszawa. (Telef. wł.) Według doniesienia prasy niemieckiej, we wtorek miało się odbyć w Paryżu posiedzenie francuskiej Rady ministrów pod przew. Milleranda, w obecności ministra finansów. Zgoda Brianda na zaproszenie przedstawicieli Rosji sowieckiej do Genewy

Nominacja p. Szebki.

Warszawa. (Telef. wł.) Nominacja p. Ign. Szebki na drugiego delegata rządu polskiego została w środę przed południem podpisana przez Naczelnika państwa. P. Szebko w środę wieczorem wyjechał do Genewy.

Sfery lewicowe rozpuszczają wersję, że nominacja została podpisana pod warunkiem, że p. Szebko będzie pastował w starostwo jedynie na jedną sesję Ligi, a także że będzie postępował i wykonywał swój mandat według dyspozycji rządu (?). Co do pierwszego warunku słychać, że właśnie p. Szebko należał przyjąć tego mandatu w czasie rokowań od tego, że będzie on ważny tylko na jedną sesję. Drugi zaś warunek jest wręcz komizny, a bowiem delegat rządu może wykonywać tylko instrukcje rządu.

Warszawa. P. A. T. Biuro prasowe ministerstwa spraw zagr. komunikuje: Wobec wagi spraw, które będą rozpatrywane na obecnej sesji Rady Ligi narodów, Rada ministrów uchwaliła wysłać jako drugiego delegata na tę sesję p. Ignacego Szebke. P. Szebko wyjechał do Genewy dnia 11 stycznia b. r. dla objęcia swojego stanowiska i współpracy z p. Askenazym, który jako pierwszy delegat przy Lidze narodów zachowuje kierownictwo delegacji polskiej. Po ukończeniu bieżącej sesji Rady Ligi narodów poświęci się p. Szebko powierzonemu już dawniej mandatowi zastępstwa rządu polskiego w rokowaniach polsko-niemieckich, poddanych arbitrowi przedstawicielowi Francji, p. Aichansowi, a dotyczących dzierżawców byłych pruskich domen państwowych w Polsce.

Przymierze polsko-niemieckie.

Warszawa. (Telef. wł.) Zwraca uwagę, iż podczas wtorkowego posiedzenia Sejmu po raz pierwszy padło w Izbie słowo o przymierzu polsko-niemieckim. Mianowicie w dyskusji nad projektem ustawy o powszechnej służbie wojskowej pos. Lieberman oświadczył, że do-

piero wtedy zapanuje pokój w Europie, jeżeli nastąpi eworprzymierze pomiędzy narodami francuskim, polskim, niemieckim i rosyjskim.

Z komisji konstytucyjnej.

Warszawa. P. A. T. Komisja konstytucyjna debatowała nad kwestją kompetencji Ministerstwa spraw wewnętrznych i Ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego (wodług referatu posła Halbana). Postanowiono włączyć do Ministerstwa spraw wewnętrznych departament wyznań religijnych, odłączony obecnie do Ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego. Dalej omawiano sprawę nadzoru rządu nad prasą, teatrami i kinematografami. Zdecydowano powierzyć kontrolę tej Ministerstwu spraw wewnętrznych, nie przyciągając jednak przy Ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego do współdziałania w kontroli nad widowiskami a punktu widzenia sztuki i kultury. Wreszcie komisja wezwała podkomisję układającą okręgi wyborcze, aby zakończyła do wtorku obrady, które przewlekły się z powodu choroby p. Buxka.

Granica na Wołyniu na korzyść Sowdępli.

Lwów. (A. W.) „Słowo Polskie” w artykule p. t. „Alarmujące wieści z Wołynia” podają, jakoby polska komisja graniczna, która przybyła z Równego do Kamieńca w celu ustalenia granicy południowo-wschodniej na Wołyniu, zgodziła się na dość znaczne cofnięcie granicy powiatu krzemienieckiego w kierunku zachodnim. Z tej przyczyny przypadnie na rzecz Rosji sowieckiej kilkanaście wsi. Fakt ten wywołał wielkie rozgorzenie wśród ludności pogranicza. Mieszkańcy pewnej wsi, którą komisja graniczna chce odstąpić Rosji, oświadczyli, że w razie, gdyby to rzeczywiście nastąpiło, spalą całą wieś i ruszą z dobytkiem na zachód, gdyż nie mają zamiaru pozostawać pod panowaniem bolszewickim.

Z dnia politycznego.

Naczelne Dowództwo a misje francuskie, Podawane sobie półszepceniem wiadomości o trudnościach, na jakie natrafiają wojskowe misje francuskie w Polsce...

Więści z Zagłębia.

(Z przemysłu. — Tramwaje. — Kanalizacja). W przemyśle jest teraz lepiej, zwłaszcza w włókienniczym i metalowym. Polepszenie wyraża się w stosunku do chwili kryzysu...

Pomimo pewnego polepszenia daleko jeszcze do tego, aby fabryki mogły być uruchomione bodajby na tyle, na ile były przed kryzysem. Nie mówiąc o pełnym ruchu. Stagnacja daje się odczuwać w dalszym ciągu w przemyśle węglowym...

Zagłębie interesuje się nie tylko przebiegiem stagnacji w przemyśle. Ma inne bolączki. Należą w pierwszym rzędzie do nich braki komunikacji i stan zdrowotny Zagłębia.

Ze świata katolickiego.

Trzechsetletni jubileusz Propagandy. Wśród doniosłych rocznic, o jakich wspominał Ojciec św. w swej odpowiedzi na życzenia noworoczne, złożone przez przedstawicieli św. Kolegium kardynalskiego...

syj powinna mieć czysty kościelny charakter i że rozszerzenie wiary świętej nie może stanowić partykularnego interesu pewnego tylko państwa, lub zakonu.

Atoli upłynęło sporo czasu, nim miały stworzenia centrali dla spraw misyjnych przybrać kształt realny. Dopiero Pius V dał początek temu dziełu, tworząc w r. 1563 dwie specjalne komisje: dla heretyków i niewiernych. Następnie sprawa takiej centrali zajął się gorliwie Klemens VIII. Dopiero jednak Grzegorz XV, wstąpiwszy na tron w r. 1621...

Obecny prefekt Propagandy, kardynał van Rossum, udzielił świeżo pozwolenia na dokonywanie poszukiwań w archiwum Propagandy, będącym nieocenionym źródłem niesłychanej wagi dokumentów historycznych.

KRONIKA.

O UTWORZENIE WOJEWÓDZTWA PRZEMYSKIEGO.

Towarzystwo przyjaciół nauk w Przemysku, reprezentujące ogromną większość inteligencji Ziemi Przemyskiej, wniosło do Sejmu — już po raz wtóry — memoriał w sprawie wydzielenia historycznej Ziemi Przemyskiej z dotychczasowego województwa lwowskiego i utworzenia z niej województwa przemyskiego.

Jeśli ukończymy siły narodowości polskiej w Ziemi Przemyskiej — czytamy w końcowym ustępie memoriału — będziemy powiększyli w sąsiadujących dwóch województwach, gdyż Ziemia Przemyska jest jakby ścianą polityczną, gdzie zaczyna się ścieżka dwie narodowości, obrona zaś narodowości polskiej i interesu państwa wymaga większej uwagi, wysiłku i sprężystości organizacyjnej...

Kraków, 12 stycznia. WYCIECZKA JAPONSKA W KRAKOWIE. Do Krakowa przybyła wczoraj z Berlina wycieczka japońska, po zwiedzeniu G. Śląska. W skład wycieczki wchodzi: książę Satara-Takahashi, attaché wojskowy przy ambasadzie w Berlinie, pułk. Kaszani, pułk. Araki, pułk. Jonajki mjr. Kawamura. Gości oprowadzał po mieście hr. Pusłowski, poezem byli podejmowani śniadaniem w Grand Hotelu.

NOWE LINIE TRAMWAJOWE W KRAKOWIE. Jak się dowiadujemy, krakowska Spółka tramwajowa przystępuje z wczesną wiosną do budowy nowej linii kolei elektrycznej długości ponad 5 kilometrów. Nowa linia będzie łączyła Łobzów z rogatką Mogiłąską. Przy Parku Krakowskim urządzona będzie wielka platforma, licząca ponad 2 kilometry, a będąca częścią Parku Krakowskiego nowa ulicą wytyczoną obok ul. Konarskiego i Urzędniczej pod kościół 00. Misjonarzy na Czarnej Wsi. Przy kościele skroci linię w stronę szkoły kadeckiej w Łobzowie i wróci ul. Kazimierza Wielkiego pod Park Krakowski. Na przestrzeni od Parku Krakowskiego do ul. Kazimierza Wielkiego buduje się świeżo linię przedłużenie nowej ulicy. Nowa linia tramwajowa już w jesieni b. r. będzie oddana do użytku publicznego.

Nowe wozy tramwajowe, potrzebne do uruchomienia tej nowej linii, są zamówione częściowo w fabrykach, częściowo zaś są już w budowie w warsztatach tutejszej Spółki. Autobusy zostały już zamówione zaliczając i wkrótce przybędą do Krakowa. Jest nadzieja, że linia autobusowa zostanie uruchomiona już z początkiem wiosny.

PO ŚMIERCI Ś. P. ZYGMUNTA SARNECKIEGO. Na ręce rodziny, jak i Związku Literatów wpływają z całej Polski liczne kondolencje z powodu śmierci nestora literatów polskich. Jak już donosiliśmy, pogrzeb ś. p. Zygmunta Sarnieckiego wyruszy dziś z Zakładu Hełłowa po nabożeństwie, odprawionem o godzinie 9.30 rano w kaplicy zakładowej. Kondukt pogrzebowy ruszy ulicami ku towarzni im. Słowackiego, gdzie żalobno przemówienie wygłosi dyr. teatru Trzciński, imieniem Związku Literatów pożegna zmarłego prof. Flach.

DRUGA LISTA OFICERÓW REZERWOWYCH. Jak się dowiaduje „Przeгляд Wieczorny”, druga lista oficerów rezerwowych zostanie ogłoszona w drugiej połowie bieżącego miesiąca.

REDUTA PRASY, zapowiedziana na dzień 1 lutego b. r., wzbudza coraz większe zainteresowanie szerokiej sfery naszego miasta. Napływ zgłoszeń o zaproszenia jest niebywale liczny, z czego można wnioskować, że i w tym

roku reduta prasy będzie najwspanialszą zabawą w całym karnawale. II „CZARNA KAWA”. W niedzielę w restauracji hotelu Saskiego II „Czarna kawa” Syndykatu dziennikarzy krakowskich uświetni występ najwybitniejszych artystów i artystek operowych i operetkowych. Miłą tą wiadomością powitały niewątpliwie z żywym zadowoleniem bywalcy „Czarnych kaw”.

W ZAMARZE SANITARNYM wypil wczoraj kwasu solnego Karol Janota, morderca z zawodu, zamieszkały przy ul. Aryjskiej 15. Lekarz Pogotowia, po zastosowaniu środków zaradczych, przewoził desperata w ciężkim stanie do szpitala św. Łazarza. Powód rozpaczliwego kroku dotychczas nieustwierdzony.

KUPFERMAN MA PECHA. Wczoraj na dworcu kolejowym rozpoznał p. G. 15-letniego Barucha Kupfermana, który skradł mu przed kilku dniami garderobę, wartości 50.000 Mk. Kupferman ustłował właśnie ulotnie się z Krakowa, w czym przeszkodził mu jednak obywateli, oddając w ręce policji swego wędrowniawca.

OBŁAWY NA KIEZONKÓWCE. Wobec powtarzających się od dłuższego czasu liczących kradzieży kieszonkowych, urząd śledczy pod „Teleskopy” zarządził w ostatnich dniach szereg obław na kiezonkowców. W czasie obław aresztowano kilkunastu kiezonkowców, trudniących się zawodowo pociąganiem na cudzie kiesionki.

KRADZIEŻ ZŁOTEGO ZEGARKA. Podczas jazdy tramwajem na linii I-iej ekwidansowa powonka kupcowi z kieszeni kamizelki złoty zegarek z łańcuszkiem, liczonej wartości 300.000 Mk.

ARESZTOWANIE CZUJSTWA. Na pl. dworcu kolejowym przetrzymali organa policyjne niejakiego Fr. Hełłowa, poszukiwanego latami gołębca przez sąd okr. kar., oraz swego kolewkę w Krakowie za różne przestępstwa.

WŁAMANIE. Wczoraj niewysłuchani sprawcy dostali się do mieszkania p. Romaszewskiego przy ul. Smoleńsk 1. 10 i skradli z przedpokojem garderobę, wartości 30.000 Mk.

Z Polski i ze świata.

NIEJASNE ROZPORZĄDZENIE. Z Tarnowa piszą do nas: Jak wiadomo, miasto otrzymało prawo poboru opłat na rzecz gminy w różnej wysokości od różnych artykułów, a między innymi od piwa. Odnosne rozporządzenie opisuje: „Gminy mogą pobierać opłaty od wyrobów i od wprowadzonych napoi”. Skutkiem nie dość jasnego sformułowania rozporządzenia powstają sytuacje niuraz bardzo groźne dla naszego przemysłu. Oto n. p. browar książąt Sanguszków w Tarnowie, wyrabiający około 100.000 hl. piwa — jakkolwiek w samym Tarnowie sprzedaje tylko 2000 hl. — zmuszony jest ubiegać gminie tarnowskiej opłatę od całego wyrobu po 300 Mk. od hektolitru. Przy wprowadzaniu 98.000 hl. do innych miast: Krakowa, Rzeszowa, Jasła, Lwowa i t. d. musi znowu za wóz ponownie płacić takżasamą kwotę. Takiego obciążenia towar ten znieść nie może i zarząd browaru nosi się z myślą rozprzeszczenia 200 robotników i zamknięcia zakładu.

Jeżeli miastu nie chcą przyczynić się do rujnowania naszego przemysłu, powinny pobierać opłaty tylko od wprowadzonego do miasta towaru, oraz od wyrobu towaru dla tego miasta, a nie od całej produkcji.

ZAKAZ ZABAW TANECZNYCH W BERLINIE. Rząd pruski zakazał z względu na trudne położenie kraju, wszelkich zabaw karnewalowych w lokalach publicznych i pod gołym niebem.

Zawiadomienia i komunikaty.

Z TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO. Dnia 11 b. m. obrano honorowymi członkami Tow. lekarskiego prof. Dra Stanisława Ciechanowskiego i prof. Dra Aleksandra Rosnera. Na czesno nowo obranych członków odbędzie się w sal Tow. lok. w czwartek 12 b. m. o godz. 8 wieczorem ucztą koleżeńską.

ODCZYT. W sobotę 14 b. m. o godz. 5 odbędzie się w Czytelni Kat. Związku Polek (Szczepańska 1. 5) odczyt p. inż. H. Mianowskiego: „Ustawa o kasach chorych w Polsce”. Wstęp bezpłatny.

ZBIÓRKA NA OCHRONKĘ DLA DZIECI. Magistrat zezwolił sekcji ochrony dzieci K. Z. P. na urządzenie zbiórki publicznej w Krakowie w dniach 13, 14 i 15 b. m. na rzecz ochrony dla dzieci.

Z ORGANIZACJI KATOLICKICH STRÓŻÓW. Walne zgromadzenie Stowarzyszenia katolickich stróżów odbędzie się 15 b. m. o godz. 5 po poł.

Z życia naukowego.

Jeśliby kto chciał dowodu na twierdzenie, że dla pełnego rozwoju życia umysłowego i kulturalnego narodu konieczna jest własna organizacja państwowa, to za klasyczny przykład służyć mu może Polska. Mimo ciężkich warunków materialnych, utrudniających działalność wydawniczą i nie sprzyjających swobodnej twórczości intelektualnej, od chwili wskrzeszenia Polski rozwinął się tak stosunkowo żywy ruch umysłowy, rezultaty jego w formie wydawnictw różnego typu są tak obfite, że zdają się przewyższać najbujniejsze pod tym względem okresy z czasów zaborów, posiadające wielokrotnie pomyślniejsze warunki materialne. Szczególnie naukowy dorobek polski powiększa się znacznie. Ożywiła się działalność dawnych ośrodków naukowych, a nowo powstałe, jak Lublin, Wilno, a przede wszystkim Poznań rozwijają wyteżoną działalność.

Nie wszystkie działy nauki okazują równy rozwój. Może najwydatniej ożywienie twórczości naukowej i ruchu wydawniczego naukowego występuje w zakresie nauk społecznych, prawnych i ekonomicznych. I nie dziwnego! Mają one najściślejszy ze wszystkich nauk związek z życiem państwem. Jakże się mogły rozwinąć poważniej wówczas, gdy wszystkie ważniejsze kwestje społeczne życia były decydowane bez naszego współdziałania, lub z tak skromnym, że nie miał on decydującego wpływu. Brakło wobec tego w społeczeństwie owego uczuciowego zainteresowania, które daje bezpośrednie zetknięcie się z zagadnieniami i poczucie odpowiedzialności za decydowanie o nich, za ich bieg. Uczucie, że sami sobie two-

rimy los i przyszłość, że od naszej takiej czy innej decyzji zależy ukształtowanie się stosunków, w których żyjemy, wznaga w każdym Polaku w niesłychany sposób zainteresowanie zjawiskami społecznymi, stwarza konieczność zapoznania się z ich naukowym ujęciem. Armia polskich urzędników, w dużej części nowicjusów, szuka szczegółowego uzupełnienia swego wykształcenia pod tym względem. Niezmiernie rozszerzył się krąg alumników, studujących nauki społeczne. Wzmoczone życie gospodarcze wymaga od rozszerzonych kadr ludzi, oddających się mu zawodowo, również znajomości nauk społecznych. A przy tem wszystkim przewrotny gospodarze i prawnie, wywołano przez Wielką Wojnę, zetknęły każdego z tysiącem nowych problemów i zjawisk, z których każdy inteligentny człowiek chce sobie zdać sprawę i szuka pomocy w tym kierunku w nauce.

Na jeden z niezmiernie dodatnich przejawów owego wzmocnienia się polskiej pracy naukowej w zakresie nauk społecznych pragniemy niniejszym zwrócić uwagę. Leży przed nami obszerny rocznik pierwszy za rok 1921, składający się z czterech zeszytów, obejmujących razem 812 stron, kwartalnika „Ruch prawniczy i ekonomiczny”, wydawanego w Poznaniu. Wydawcami są Uniwersytet Poznański i Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Jest on organem Wydziału prawnego i nauk ekonomiczno-politycznych (Un. Pozn., Komisji Nauk Społecznych, Tow. Przyj. Nauk oraz Towarzystwa prawniczego i ekonomicznego w Poznaniu. Redaktorem na-

czolnym jest prof. dr. A. Peretiatkiewicz, dział prawniczy prowadzi prof. dr. A. Ohanowicz, a ekonomiczny — Dr St. Rosiński.

Istniejące dotychczas na ziemiach polskich czasopisma naukowe prawnicze i ekonomiczne, wcale zasłużone „Czasopismo prawnicze i ekonomiczne” w Krakowie, „Przeгляд prawa i administracji” we Lwowie, „Ekonomista” w Warszawie, spełniają jedną funkcję, mianowicie gromadzą rozprawy naukowe, fachowe, nie nadające się do książkowego publikowania, posuwające naukę naprzód lub referujące jej postępy. Funkcja to niezmiernie ważna, lecz nie jedyna. Pozatem wielkiego znaczenia jest to, co się nazywa „organizowaniem nauki”, a więc ciągły przeгляд postępu jej i dorobku, selekcjonowanie go, ściśle informowanie tak fachowców, jak praktyków, o nim, jak również o zagadnieniach, jakie życie wysunęło, faktach, jakie przyniosło, o sposobach ich rozwiązania i załatwienia przez ustawodawstwo i t. p. Jednym słowem, ujęcie bieżącego życia naukowego i praktycznego z punktu widzenia nauk. Takiego typu czasopisma naukowego było nam w dziedzinie nauk społecznych dotychczas brak w Polsce. Zadania tego nie mogło się podjąć żadne z istniejących czasopism. Istnieje tu niewspółmierność zadań, musi istnieć podział pracy. Podjął się tego właśnie poznański „Ruch prawniczy i ekonomiczny”, zapewniając licyę w organizacji naszej nauki.

Odrzuć tu trzeba dodać, że z podjętego zadania, zważywszy na obecne trudne warunki wydawnicze, wywiązał się doskonale. Każdy numer dzieli się na siedm zasadniczych rubryk: rozprawy, przeгляд piśmiennictwa, przeгляд prawodawstwa, przeгляд orzecznictwa, kronika ekonomiczna, miscellanea i przeгляд czasopism.

Działy te zyskały sobie poważnych współpracowników z pomiędzy profesorów tak poznaskiego, jak innych uniwersytetów, oraz z pomiędzy najwybitniejszych praktyków wszystkich dziedzin.

Rozprawy są krótkie, związane zwykłe z żywotnymi bieżącymi zagadnieniami. Pomieszczone są w roczniku za 1921 r. rozprawy prawnicze: Dr Bossowski — Czynniki ludowy w sądzie karnym; Dr Malinik — Kryzys w konstytucjonalizmie współczesnym; prof. Dr Namutkiewicz — Obecny stan prawodawstwa handlowego w b. Królestwie Kongresowem; Prof. Dr Starzyński — Kilka uwag o konstytucyjnej Rzeszy spolskiej; ekonomiczne: T. Adamczewski — Zagadnienia walutowe w Polsce; Prof. Dr Brzeski — Przyszłość gospodarstwa Wielkopolskiej; Prof. Dr Nadobnik — Obszar i ludność b. dzielnicy pruskiej. Przeгляд piśmiennictwa w r. 1921 zawiera bardzo liczną listę polską, jak zagraniczną bibliografię, a nadto recenzje aż 53 prawniczych i 54 ekonomicznych dzieł, w formie czasem krótkich informacyjnych sprawozdań, często jednak dłuższych, zasadniczych naukowych ocen. Przeгляд taki musi oddać wielkie usługi polskiej nauce, ułatwiając jej opanowanie i selekcję literatury, prowadzony jest bowiem przez wybitne pióra ze wszystkich dziedzin. Redakcja kładzie na ten dział wielki nacisk i prosi na okładce pisma wszystkich wydawców o przysyłanie jej książek do oceny, które zawsze będą bezwzględnie recenzowane przez fachowców. Przeгляд prawodawstwa jest bardzo pełny i daje doклады a treściwy obraz rozwoju polskiego ustawodawstwa. Prowadzą go w zakresie prawa konstytucyjnego — prof. Peretiatkiewicz, administracyjnego — prof. Kasznica i prof. Wasutyński, skarbowego — prof. Taylor.

karnego — sędzia Zajackowski i Dr Bossowski, cywilnego — prof. Ohanowicz, procesowego — sędzia Dr Stelmachowski, handlowego i wielkolegowo — prof. Sulowski, międzynarodowego — E. Sobolewski. Następnie dalej przeгляд orzecznictwa Sądu Najwyższego dla wszystkich trzech dziedzin, który prowadzi sędziowie Sądu Najwyższego Dr Leżański, J. Glass, J. Cholewicki, Brosiewicz, Dr Dbałowski, Dr Bujak, dalej sędzia J. Kałużniński, Dr Bilin i adw. L. Głowicz. Kronika ekonomiczna może być chlubą „Ruchu”; tak jest pełna, fachowa i ciekawa. Prowadzą ją też znawcy naszego życia gospodarczego, w których Poznań obfituje. Objemuje ona rolnictwo, przemysł i górnictwo, handel, stosunki robotnicze, stosunki pieniężne, kredytowe i bankowe, aprowizację, spółdzielczość i gospodarstwo komunalne. Pomieważ „Ruch” wychodzi regularnie w pierwszym miesiącu kwartału, stanowi ona niezmiernie cenne źródło informacyjne już nie tylko dla naukowców i ludzi, interesujących się ogólnie naszym życiem gospodarczym, lecz nawet dla praktyków, mających z niem ciągły kontakt.

Wśród tylu niepowodzeń i zawodów, jakich nam nasze życie zbierowo wciąż nie skąpi, miło jest stwierdzić jakąś pracę potrzebną, pożyteczną a udatną. Do rzędu nich należy bezwątpienia „Ruch prawniczy i ekonomiczny”. Pozwalam sobie to stwierdzić, choć sam należę do jego redakcji, lecz tak niewielką cegiełką do tego szeroko rozbudowanego, zbiorowego dzieła przyłożyłem, że mogę się zdobyć na spokojny, obiektywny sąd. A kto o tem wątpli, niech przeczyta „Ruch”. Po przeczytaniu, mam nadzieję, przynajmniej rację. PROF. DR. EDWARD TAYLOR. Poznań, w styczniu.

*) Prenumerata roczna w Administracji (Księgarnia św. Wojciecha, Poznań, plac Wolności) i we wszystkich księgarniach wynosi 2.100 Mp.

w lokalu przy ul. Zwierzynieckiej 7. Na porządku dziennym: odczytanie protokołu, sprawozdanie z czynności zarządu, sprawozdanie kasowe i wybory zarządu. Po zgromadzeniu odbędzie się wspólny obiad.

CEGIELKI WAWELSKIE.

Dalsze cegielki wawelskie ufundował: 1698 m. na pamiatkę wycieczki dzieci Wielkopolski w 1922 r., Poznań, Warszawa, Kraków; 1929 m. urzędnicy tramwajów elektr. w Łodzi; 1700-g. Kazimiera, Leonard, Edward i Wacław Rettingerowie; 1701-szą Aleksandrowie Skibiński z Hiboka na Bukowinie; 1702-gą Syndykata rolnicy w Krakowie; 1703-cią Oskar i Helena z Szarłowskiich Chalecy-Hilcecy — wpłacając po 30.000 Mk. za cegielkę. Poza tym złożony na odnowienie Waweli: urzędnicy tramwajów elektr. z Łodzi 4400 Mk. i rodzina Rettingerów 1000 Mk.

Dnia 6 b. m. konstituował się Związek pod nazwą „MAŁOPOLSKI ZWIĄZEK KUPCÓW WIN NATURALNYCH”, z siedzibą w Krakowie, którego celem jest obrona interesów zawodowych.

Wydane w ostatnich czasach ustawy i rozporządzenia o opodatkowaniu wina, a w szczególności obniżenie podwyższenie cła (wynoszącego około 1200 Mk. od litra) i świeżo od 1 b. m. wprowadzony 20% podatek konsumcyjny, utrudniają w najwyższym stopniu handlowy obrót winem, godząc w podstawy tego handlu, niszcząc go zupełnie, a tem samem zagrożając najwzrostniejszym interesem i byłoby całego uczciwego kupiectwa branży winnej.

Nowokonstytuowany ZWIĄZEK KUPCÓW WIN NATURALNYCH w służnej obronie zagrożonych praw swoich, domagać się będzie radykalnej rewizji tych bezkrytycznie wydanych przepisów, a w pierwszej linii czyni energiczne starania o zniesienie nowej opłaty od wina i w najbliższych dniach złoży w tej sprawie w Ministerstwie Skarbu obszerny memoriał.

Do czasu zniesienia tej opłaty konsumenci ustawowo są obowiązani przy zakupie wina wnieść do rąk sprzedawcy tytułem rzeczono-go podatku 20% nadpłatę od sprzedanej ceny wina.

Z teatrów krakowskich.

„CZYSTY INTERES” KIEDRZYŃSKIEGO. Teatr J. Słowackiego wystawia w sobotę 14 b. m. nową komedię współczesną Stefana Kiedrzyńskiego „Czysty interes”. Tytuł ten, pomysłały ironicznie, daje wyobrażenie o środowisku i treść komedii, której nieocenioną atrakcją jest komedia figura bogacza wojennego, Jana Kordełasa, (wybiona p. p. Szymborski). Atrakcją przedstawienia będzie udział p. Adwentowicza.

OPERA I OPERETKA. Dziś „Odmłodzony Adolar”, który stale zapewnia do ostatniego miejsca widownię teatru, darzącą huraganami oklasków świetnych, wykonawców ról głównych. Jutro „Carmen”, wspaniała opera Bizeta, w obsadzie premierowej.

Z TEATRU „NOWOSCI” komunikują: Premiera „Księżniczki Fokstroca” odbędzie się w przyszłym tygodniu. Zapewnia nową wystawę i wspaniałe ewolucje układu J. Ciesielskiego przyczyni się w wielkiej mierze do uświetnienia tej przemijającej operetki.

Repertuar teatru miej. im. J. Słowackiego. Czwartek 12 b. m.: „Sędziada”. Piątek 13 b. m.: „Jesienne skrzypce”. Sobota 14 b. m.: „Jesienne skrzypce”.

Miejski teatr Opera i Operetka. Czwartek 12 b. m.: „Odmłodzony Adolar”. Piątek 13 b. m.: „Carmen”.

Repertuar „Nowosci”. Środa 11 b. m.: Wiończ baletowy. Czwartek 12 b. m.: „Słowik hiszpański”. Piątek 13 b. m.: „Urszula”. Sobota 14 b. m.: „Onofliwa Zuzanna”.

Nauka, literatura, sztuka.

„TYGODNIK ILLUSTROWANY” z dnia 7 stycznia zawiera między innymi artykuł o Redakcji p. t. Wilno (które — jak Red. zaznacza — „organicznie spójne z Polską, tylko ona — organicznie spełniać swoją misję dziejową”), dalej utwór J. Pietrzyckiego: Z teki wiońskiej, Merwina: Listy miłosne (z powodu mającej ukazać się książki tegoż autora p. t. Listy miłosne od XV do XIX wieku. Ustęp wyjęty z tej książki traktuje o epistolografii erotycznej zagranicą), Z. Wasilewskiego d. c. „Lat szkolnych Jana Kasprzowicza”, S. M.: „Kraje teatrów w r. 1921 i Mieczysława: „Trotora artykuł z powodu 200-letniej rocznicy śmierci Antoineta Watteau (1684—1721—1921) z reprodukcją szeregu najcenniejszych obrazów znakomitego artysty-malarza. K.

Z sali odczytowej.

Gen. Latinko o G. Śląsku. W sali Kasyna wojskowego wygłosił odczyt o G. Śląsku gen. Latinko. Prelegent w interesującym wykładzie przedstawił przyczyny, dla których cała przyszłość i pomysły rozwój G. Śląska leży w bezpośredniej przynależności do Polski. Jednostronne bowiem przeliczenie jego wartości przemysłowej w stosunku do Polski spowodowało separatystyczne dążności, wśród Górnoślązaków, którzy się chciały zrealizować czy to w formie samostanowienia państwa, jak Szwajcaryja, czy też silnie wyodrębnionego województwa w obrębie państwa polskiego. Oba dążenia są z względów ekonomicznych fałszywe: jako kraj czysto przemysłowy G. Śląsk nie posiada bowiem dość żywności, której mu dotąd stale dostarczały trzy zabory (Księstwo Poznańskie, Królestwo i Galicya). Dochód przemysłowy nie pokryje kosztów odcienego transportu żywności z państwa obcego. W Szwajcaryji prócz przemysłu najważniejszą źródłem dochodu jest turystyka, do której G. Śląsk nie posiada żadnych warunków. Jako zaś samostanowienie województwa w obrębie państwa polskiego również byłoby G. Śląsk miał trudne ułożenie ze względów gospodar-

czych, administracyjnych i wojskowych. Sam oparty o stary handel wycieczki, któryby mu dostarczał rudy żelaznej, drzewa, towarów do produkcji przemysłowej w zamian za węgiel, papier, anilinę itd., musi mieć szersze granice, ułatwiające mu komunikację z większym obszarem. Względy administracyjne wynikają z tej okoliczności, iż ludność G. Śląska składa się z samych górników i hutników, innych rolników, a nie posiada zupełnie inteligencji, która by wytworzyła równowagę czynnik administracyjny.

Co do wojskowych powodów, to są one raczej ważne. Jako wysunięty przyczółek, pierwszy ułognie zaatakowania wojennemu ze strony niemieckiej, a wtedy Katowice z miejsca muszą ustąpić jako centrum operacji strategicznych na rzecz Krakowa.

Ze Górnoślązaków są dobrzy Polakami, dali dowód w ciągu 600-letniej swej niewoli. Należą więc tyle starań poświęcić, by ich o słuszności powyższych dowodów przekonać, a za pomocą przeprowadzonej sieci komunikacyjnej związać z interesami gospodarzami Polski. Produkcya węgla G. Śląska wymaga rozszerzenia linii kolejowej, która by podolała wysiłek dziennie 20—24 pociągów 10-wagonowych. Przez Polskę podają też zamówienia węglem do Jugosławii, Węgier i Rumunii (1 1/2 miliona ton), do Szwajcaryji i Austrii (3 miliony ton). Wobec tego kwestya zorganizowania sieci komunikacyjnych z G. Śląskiem jest dla Polski egzaminem, który ma złożyć wobec koalicji, wapiącej w nasze siły i środki.

Listy gdańskie.

Gdańsk, 8 stycznia. (Milionowy zapis dla gminy. — Polska Kasa rządowa. — Prywatne gimnazjum polskie. — Polsko-gdańska akcyjna spółka żelaza. — Potwierdzenie kawy).

Zmarły przed kilku dniami emerytowany radca gdański magistratu Albert Nommann, którego zwłoki spalono w uroczysty sposób w tutajszym krematorium w obecności senatu i reprezentantów gminy, zapisał cały swój majątek, wynoszący 1.300.000 mk. niemiec. na rzecz gminy miasta Gdańska.

W najbliższym czasie otwiera rząd polski w Gdańsku kasę rządową Rzeczypospolitej Polskiej. Dyrektorem tej kasy mianowany został Leon Mikołajczak, radca finansowy i delegat ministerstwa skarbu z Poznania, zaś wicedyrektorem dr. Ramułt z Sosnowca.

Z nowym rokiem szkolnym, który zaczyna się w byłym zaborze pruskim nie w pierwszych dniach września, lecz 1 kwietnia, powstaje w Gdańsku za staraniem tutajszej gminy polskiej i Macierzy szkolnej prywatne gimnazjum polskie. Zarówno rząd wojewódzki, jak i rząd polski udzieliły gimnazjum temu, które w bieżącym roku otwiera 6 klas, prawa publiczności. Gdy obecne fundusze rządu polskiego nie pozwalają skarbowi państwa na subwencyonowanie nowego gimnazjum, spożywać będzie cały koszt utrzymania i prowadzenia tego zakładu naukowego na ofiarności i pomocy całego społeczeństwa polskiego, o którą to pomoc zwrócił się w najbliższych dniach gdańska Macierz szkolna z osobnym apelem.

W dniu dzisiejszym założona została w Gdańsku z kapitałem 10 milionów marek niem. „polsko-gdańska akcyjna spółka żelaza” (Bisenkernem) z udziałem banku przemysłowego w Poznaniu i gdańskiego prywatnego banku akcyjnego. Spółka ta, do której założycieli należą również najpotężniejsze polskie i gdańskie firmy żelazne, otwiera równocześnie swój filij w Katowicach. Celem towarzystwa tego będzie regulowanie i zapewnienie zbytu dla polskich kopaliń i zakładów przemysłowych na G. Śląsku.

Skutkiem zaprowadzenia na terytorium województwa z dniem 10 stycznia b. r. polskiej taryfy celnej (unia cłowa) potanieje w Gdańsku znacznie kawa surowa i palona, gdyż dotychczas obowiązująca tutaj niemiecka taryfa celna przewidywała znacznie wyższe stawki oł kawy, niż taryfa polska. W. P.

Posiedzenie Rady Ligi Narodów.

Genewa. P. A. T. Pierwsze posiedzenie obecnej sesji Rady Ligi Narodów zostało otwarte dzisiaj o g. 15 min. 30 pod przewodnictwem Hymansa. Posiedzenie było publiczne. Otwierając posiedzenie, Hymans wygłosił mowę, w której między innymi złożył hołd pamięci zmarłego w Moskwie członka komisji sanitarniej Ligi Narodów. Po przystąpieniu do porządku dziennego delegat francuski, Hanotaux, wystąpił z życzeniem przedłużenia działalności komisji mandatowej Ligi Narodów. Wniosek został przyjęty.

Sir Eryk Brummond, sekretarz generalny Ligi Narodów, zakomunikował, że drugie zgromadzenie plenarne Ligi Narodów, Trybunału nieustającego sprawiedliwości międzynarodowej zbierze się na posiedzenie w Hadze dnia 30 b. m. Przedstawiciel Włoch, Imperialo, złożył wniosek wysłania do rządu Stanów Zjednoczonych pisma, dotyczącego pewnych spraw z zakresu blokady, pozem posiedzenie zostało zamknięte i Rada Ligi Narodów rozpoczęła w tym samym składzie członków narady prywatne. Następne posiedzenie odbędzie się we środę rano.

Podczas obecnej sesji Rady Ligi Francję będzie reprezentował Hanotaux w zastępstwie nieobecnego Bourgeois. Skutkiem pobytu lorda Balfoura w Waszyngtonie Anglię będzie reprezentował sir Cecil Harmsworth, parlamentarny podsekretarz stanu w ang. mł. spraw zagranicznych; Wellington Koo zastępował będzie M. ang. chiński minister pełnomocny w Rzymie. Inni członkowie Rady są ci

sażi, co na sesjach poprzednich: Daounha (Brazylia), Hymans (Belgia), Imperiali (Włochy), hr. Ishi (Japonia), Quinones de Leon (Hiszpania). Zgodnie z powziętą decyzją przewodniczący będą sesji kolejno wszyscy członkowie Rady, według porządku alfabetycznego, a więc obecna sesja przewodniczył będzie Hymans, następując delegat Brazylji, Daounha, następnie delegat chiński i t. d. Jak się zdaje, obecna sesja potrwa od 10-ciu do 15-tu dni.

Warszawa. (Tel. wł.) Sprawa gdańska będzie omawiana we czwartek na posiedzeniu Ligi Narodów. Referować sprawę tę będzie przedstawiciel Japonii, Ishii.

LIGA NAROD. NIE BĘDZIE ROZWIĄZANA.

Warszawa. (Tel. wł.) Na wtorkowym posiedzeniu Rady Najwyższej omawiano sprawę dalszych losów Ligi Narodów, a to wskutek zaniku jej powagi moralnej przez nieprzystąpienie do niej Ameryki. Wszelkie pogłoski o rozwiązaniu Ligi Narodów są pozabawione podstawy. Przedwczesna jest także myśl zastąpienia Ligi Narodów przez Związek ogólnoeuropejski.

Przed konferencją gospodarczą.

Cannes. P. A. T. Ag. Havasa: Komitet międzynarodowy pod przewodnictwem Louchera ustalił tekst zaproszenia na konferencję w Genewie dla poszczególnych państw. Specjalnym zawiadomieniem zwraca się uwagę rządowi sowieckim na znaczenie postanowień, sformułowanych przez Radę Najwyższą. Komitet wypracował memoriał przy ekonomicznych i finansowych, którego pierwszy punkt zawiera przyjęcie warunków, wymienionych w rezolucji Rady Najwyższej z dnia 5-go b. m. Rada Najwyższa zabrała na popołudniowym posiedzeniu propozycje komitetu i ustali liczbę państw, które mają być zaproszone na konferencję.

Warszawa. (Tel. wł.) Rada Najwyższa w Cannes otrzymała drugi telegram od Czezerina, który odrzuca Genewę jako miejsce rokowań, ponieważ jest niedogodną dla delegacji rosyjskiej. Czezerin proponuje dla odbycia konferencji Londyn. Propozycja ta nie będzie wzięta pod obrady.

Warszawa. (Tel. wł.) Rada Najwyższa postanowiła, że punktem pierwszym konferencji w Genewie będzie sprawa uznania rządu sowieckiego.

UCZESTNICZY KONFERENCYI.

Paryz. (A. W.) Do udziału w konferencji w Genewie zaproszone będą wszystkie państwa europejskie, nie wyluczając Irlandy, ponadto dominia angielskie i Stany Zjednoczone. Przewodniczyć będzie na konferencji w Genewie prezydent ministrów Bonomi.

SYNDYKAT MIĘDZYNARODOWY.

Cannes. P. A. T. (Havas). Rada Najwyższa przyjęła dzisiaj wieczór następującą uchwałę: Rada Najwyższa uchwala Niemiec utworzenie syndykatu międzynarodowego, oraz związanych z nim syndykatów narodowych, w celu podjęcia odbudowy ekonomicznej Europy, oraz zapewnienia współdziałania wszystkich narodów w przywróceniu normalnego dobrobytu. Rada uchwala, aby natychmiast został ukonstytuowany komitet, składający się z dwóch przedstawicieli Anglii, dwóch Francji, jednego Włoch, jednego Belgii i jednego Japonii, uposażonych w pełnomocnictwa, niezbędne do połączenia się dla marud z przedstawicielami innych krajów, w celu:

- 1. zbadania projektu w szczegółach; 2. przedsięwzięcia szeregu niezbędnych przedwstępnych audytów; 3. przystąpienia do organizacyj syndykatu centralnego i syndykatów filijalnych, tak, aby operacje tych rozmaitych organów mogły się rozpocząć możliwie jak najprędzej; 4. złożenia sprawozdania konferencji w Genewie z osiągniętego postępu prac; 5. zwrócenia się do każdego interesowanego rządu, jak również do konferencji w Genewie i wszelkiego rodzaju propozycjami, które — zdaniem Komitetu — są zdolne dopomóc jużto syndykatowi, jużto konferencji w Genewie.

Rządy, reprezentowane w Radzie Najwyższej, zobowiązują się dostarczyć niezwłocznie sumy 10 tysięcy funtów szterlingów w równych częściach, przeznaczając tę sumę na potrzeby komitetu organizacyjnego, a więc zobowiązują się okazać wszelką możliwą pomoc i szybkie współdziałanie tak komitetowi organizacyjnemu, jak i syndykatowi, gdy ten zostanie zorganizowany.

Lenin nie pojedzie.

Warszawa. (Tel. wł.) Zaproszenie Rosji do Genowy rosyjskie siery sowieckie uważają za równorzędne z uznaniem rządu sowieckiego. Rząd dopatruje się podstępny ententy w tym, że zaproszenie zostało wysłane do Leci na pojedrzywa, że Rada Najwyższa chce uniknąć bezpośredniego kontaktu z rządem sowieckim. Lenin na konferencję nie pojedzie, ale delegacja sowiecka będzie zaproszona w bardzo obszernym pełnomocnictwa, ażeby uniknąć wszelkich zarzutów.

Niemcy u prez. Calondera.

Katowice. P. A. T. Wedle doniesień prasy niemieckiej prez. Calonder przyjmował wczoraj w Bytomiu przedstawicieli różnych zawodów ludności niemieckiej, a to nie tylko z niemieckiej, lecz i z polskiej części Górno Śląska.

Katowice. P. A. T. Szczegóły przyjęcia przedstawicieli niemieckiej ludności przez p. Calondera w Bytomiu są, wedle „Ost-Schl. Morgen Post”, następujące: Przedstawiciele rękodzielnictwa niemieckiego zwrócili uwagę, że

rozwoju niemieckiego rękodzielnictwa na polskiej części G. Śląska będzie możliwy jedynie wtedy, jeżeli Polsce nie będzie przyznane prawo likwidacyjne. Jeżeli rokowania gospodarcze nie znajdą środków zaradczych, będzie to nieszczęściem dla rękodzielnictwa niemieckiego. Następnie przedstawiciele kół handlowych wskazywali na konieczność komunikacji pomiędzy niemiecką a polską częścią G. Śląska. W dalszym ciągu zwracano uwagę, iż ludność doczytą gęstością będzie pokrzywdzona dlatego, iż w okresie trzech lat gwarantuje się wolny dowóz z polskiego G. Śląska do niemieckiego, a na odwrót nie. W dalszym ciągu p. Donnersmark zwrócił uwagę p. Calondera na zgubne skutki zastosowania na G. Śląsku w polskiej części ustawy agrarnej, ponieważ w celu dostarczenia ludności środków żywnościowych, jak mleka, kartofli i t. d. utrzymanie wielkich majątków i dworów jest konieczne potrzebne.

W czasie przyjęcia przedstawicieli wolnych zawodów, przedstawiciel lekarzy oświadczył, iż około 400 lekarzy niemieckich pozostało w polskiej części G. Śląska, dlatego jako strażnicy zdrowia ludu żądają, aby rząd polski uznał ich argumenty, by było im wolno przy pisaniu recept i wykonywaniu obowiązków lekarskich posługiwali się językiem niemieckim. W interesie ludności robotniczej rząd musi uwzględnić zawarte umowy i wykonywanie praktyki lekarsko-kasowej przez wyłącznie niemieckich lekarzy. Inżynierowie żądali, aby niemieckie przedsiębiorstwa techniczne w polskiej części G. Śląska utrzymywały mogły kontakt z wielkimi przedsiębiorstwami technicznymi w Niemczech. Podczas przyjęcia przedstawicieli prasy niemieckiej uszc. red. socjalistycznej „Volkswille”, Okoński, udowodnił niemieckiej G. Śląska na podstawie liczby abonentów gazet niemieckich. Żądał w dalszym ciągu zupełnej wolności prasy w polskiej części G. Śląska, oraz łączności prasy niemieckiej w polskiej części Górno Śląska z niemieckimi agencjami telegraficznymi i niekropowanego kolportowania gazet na zasadzie parytetycznej.

Wkońcu przyjął p. Calonder przedstawiciele trzech wyznań religijnych. Pierwszy przemawiał przedstawiciel niemieckiego duchowieństwa katolickiego ks. Ujitzka. Mowa przedstawiała cierpienia ludu Górno Śląska w ostatnich czasach i wypowiedział się przeciwko nacjonalistycznemu i szowinistycznemu rozrydzeniu. Żądał on wolności języka ojczystego w kościołach, szkołach i posiedzeniach religijnych, dalej możliwość niekropowanego obcowania z biskupem wrocławskim. W dalszym ciągu przemawiał generalny superintendent Axenfeld, przedstawiciel duchowieństwa protestanckiego, domagający się łączności z kościołem ewangelickim w Niemczech. W imieniu żydów przemawiał rabin Kopfstein.

P. Calonder odpowiedział krótko na wszystkie przemówienia przedstawicieli ludności niemieckiej.

DYPLOMACI POLSCY U PREMIERA.

Warszawa. (Tel. wł.) Premier Pomkowski przyjął na dłuższej konferencji nasamprzód posła polskiego w Paryz, p. Zamorskiego, a następnie posła polskiego w Rydze, p. Jodkę.

NOWY AMBASADOR FINLAND. W POLSCIE.

Warszawa. (Tel. wł.) Ambasadorem fińskim w Warszawie mianowany został p. Eryk Chostrom.

Kryzys gospodarczy w Czechosłowacji.

MOR. OSTRAWA. (A. W.) Przesilenie gospodarcze w Czechosłowacji zatacza coraz szersze kręgi. Ostatnio donoszą z Karwiny, że uległono tam ostatnio wszystkie koksownie hr. Larisch-Minichka. Zarząd koksowni udzielił będzie robotnikom 2-tygodniowych uruposowych urlopów.

Griffith prezydentem Irlandyji.

Warszawa. (Tel. wł.) Parlament Irlandzki wybrał prezydentem Irlandzkiem przywódcę partji umiarkowanej Artura Griffitha. Griffith utworzył już nowy rząd.

AMERYKA NIE MIĘSZA SIĘ DO EUROPY.

Paryz. P. A. T. „Tempe” donosi z N. Jorku: Sekretarz stanu Hughes obstaje w dalszym ciągu przy swem odmownym stanowisku co do wzięcia udziału przez Amerykę w rozwiązywaniu zagadnień finansowych Europy. Zdaniem Hughesa Ameryka nie ma zamiaru mieszać się w sprawy Europy.

Różne wiadomości.

Gdańsk. P. A. T. Wczoraj upłynął termin opłaty na rzecz Niemiec. Hość opytanych dotychczas nie jest wiadoma. Dzienniki wyrażają przypuszczenie, że wynosi ona około 16 do 20 000 osób.

Paryz. P. A. T. „Journal” donosi, że z dn. 1 lutego komisya gwarancyjna przesłana została do Berlina. Koszt utrzymania ponosić będzie w myśl traktatu wersalskiego rząd niemiecki.

Wiadomości gospodarcze.

PACZKI ŻYWNOSCIOWE DO ROSYI. Amerykański wydział ratunkowy w Polsce przyjmując zlecenia na wydawanie żywności w Rosyi na terytorium na północ do Piotrogradu na południe od Odessy i Astrachania, a na wschód 22 i pół klg., ryżu 11 i jena czwarta klg., mle-

we paczki, zawierające w przybliżeniu: maki 22 i pół klg., ryżu 11 i jedna czwarta klg., mleka 20 klg., tłuszczu do gotowania 4 i jedna trzecia klg., cukru 4 i jedna czwarta klg., herbaty 1 i jedna czwarta klg. Paczka taka kosztuje 10 dolarów, wypłacanych w amerykańskiej monocy. Po bliższe informacye i blankety do podań należy się zgłaszać do Amerykańskiego Wydziału ratunkowego, fundacya dla dzieci Europy, Jasna 11, w Warszawie.

WYKAZ BIEŁDY W KRAKOWIE

z dnia 11 stycznia 1922 r.

Table with multiple columns listing various goods and prices, including flour, oil, and other commodities. Includes sub-sections like 'Papierosy i cukierki' and 'Aktywa bankowe'.

KURSA.

Zarych. P. A. T. Końcowe kursy dewiz z dn. 11 b. m.: Berlin 2.85, Holandia 189.75, Nowy Jork 516, Londyn 21.20, Paryz 42.50, Medyola 22.15, Bruksela 40.75, Kopenhaga 102.25, Sztokholm 123.50, Chrystyania 80.50, Madryt 77.10, Buenos 170, Praga 8.35, Budapeszt 0.85, Zagrzeb 1.80, Warszawa 0.17, austr. stem. 0.09. Warszawa. P. A. T. Giełda warsz. z d. 10 b. m. Waluty: Dolarj Stanów Zjedn. gotówka: trans. 2810—2325—2815, sprzedaż 2815, kupno 2780, franki francuskie gotówka: trans. 239—234.50, funty szterlingi gotówka: trans. 11.925, sprzedaż 11.925, kupno 11.850, korony czeskie gotówka: trans. 46, Gdańsk czeiki: trans. 16.85, 16.80, Berlin czeiki: trans. 16.50—16.85, 16.90, sprzedaż 16.85, kupno 16.50, Londyn czeiki: trans. 11.960—12.000—11.970, Nowy Jork czeiki: trans. 2815—2825, Paryz czeiki: trans. 236—236, Praga czeiki: trans. 47, 56.50, Wiedeń czeiki: trans. 42.75—43.50, sprzedaż 42.50, kupno 41.50.

MADESLANE.

RESTAURACJA „STARY TEATR” wy daje obiady 1862 od godz. 12 do godz. 3 po poł. GABINETY — urządzone stylowo — dla zebrani towarzyskich. Przyjmują zamówienia na wesela i obiady.

Znakomita herbata „Z WIEŻĄ” wszędzie do nabycia

SZARSKI I SYN W KRAKOWIE. Za spokój duszy k. p.

X. Dra Franciszka Gabryla Profesora i b. Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego w ósmą rocznicę jego zgonu odprawi się MSZA ŚWIĘTA w kościele akademickim św. Anny w sobotę dn. 14. stycznia 1922 r. o godzinie 9 rano.

JERZY MEIRS I J. M. DARROS.

Tajemnica pociągu Nr. 19.

Karetka hotelu Mascotte dotarła jako tako do podwoźca remizy. Nowy pociąg przybywał dopiero za pół godziny. Jan wypiął konia, który poszedł sam do stajni, a ponieważ zbliżała się godzina śniadania, stary woźnica udał się w stronę kuchni. Ujrawszy jednak we wrotach podwoźca przyśkiego agenta, zatrzymał się i czekał na niego. Wolff przyszedł zapytać się jeszcze raz o szczegóły dotyczące no-mego tajemniczego podróży. A specjalnie chodziło mu o ustalenie, jak i kąd jechali razem. Jan powtórzył to co już poprzednio opowiadał. Podróżnicy nie znał miasta, wiedział jednak dokładnie gdzie miał zatrzymać powóz. Czekając aż karetka oddali się nieco, potem przyszedł na przednią stronę ulicy. Działal z pewnością wedle ściśle określonego planu. W pierwszej chwili Jan nie zwrócił na to wszystko uwagi, ale teraz wspomnienia jego stawały się dziwnie jasne i dokładne. Nieznajomy szukał snocwał jego karetki i nie chciał wsiąść do żadnej innej. Rzucił się w głąb. Nie powiedział ani jednego słowa, jakby się obawiał, że ktoś go ściga. Potem na rogu ulicy Mniszej, za-

stał w cieniu, wysiadł, przeczytał na rogu tabliczkę z nazwą ulicy i podał woźnicy 2 franki, ciągnąc nie mówiąc, jakby w obawie, że zostanie poznany po głosie. Arseniusz pomyślał sobie to samo, co stary woźnica. Te wszystkie środki ostrożności, przedsięwzięte przez tajemniczego podróżnika, były comajmniej dziwaczne. Zachowanie się jego świadczyło, że ktoś z góry polecił mu wsiąść do karetki hotelu Mascotte. Ona bowiem deżurując zwykłą drogą, jechała w tym kierunku, jaki był pasażerowi potrzebny. Miasta nie znał, jeżeli sprawdzał nazwę ulicy na tabliczce. Ulica zaś, którą wedle informacji ojca Jana udał się poszukiwany jeździec, wiodła bezpośrednio w kierunku domu pana Montignier. Nie należało dłużej się wahać. Jeżeli nawet tajemniczy podróżny nie był zamieszany w sprawę morderstwa, aresztowanie tak zagadkowej osobistości mogło przydać się z jakiejś innej racji. Następnym biegiem wypadków dowiódł, że inspektor miał zupełnie rację. Pośpiesz z jakim nieznanym osuszyciel dworcem był zauważony przez wiele osób. Usiłował zamaskować się, by nie być poznany i posuwał się w tym celu środkami właściwymi takim osobnikom: kapelusz smuszczywny na oczy, kołnierzyk płaszcza pochyłony na plecach, niebieskie okulary... i t. d. Inspektor podążył szybko na ulicę Car-

not, utwierdzając się w przekonaniu, że tajemniczy podróżny był istotnie przestępcą. Po powrocie znalazł chłopca samego. Nieznajomy wyszedł z domu, agenci poszli za nim, a jeden z nich miał dać znać do komisariatu, o ileby się zdarzyło coś ważniejszego. Arseniusz Wolff pobiegł zatem do urzędu i tam oczekiwał na wiadomość z łatwo zrozumiałą niecierpliwością w towarzyszącemu komisarza za i pana Lacour powrotu dwóch agentów. Po upływie kwadransa jeden z nich wszedł do biura. Wszyscy trzej zwrócili się równocześnie. Agent niósł na ramieniu płaszczy tajemniczego podróżnika, a w ręku dzierzył filcowy kapelusz. Zapanowało przez chwilę ciężkie milczenie. Komisarz pierwszy, opanowujący się z pewnym wysiłkiem przerwał je we właściwy sobie sposób. — A więc! Macie go? Agent zaprzeczył ruchem głowy. Komisarz doznał jakoby ulgi, lecz miny tamtych dwóch przedkazyły się ogromnie. Komisarz ciszył się, że agenci nie aresztowali gościa pana Montignier, ponieważ ciągle ciążyła mu obawa jakiejś pożałowania godnej pomyłki. Miał tę uwagę właśnie zakomunikować towarzyszącemu, gdy agent, odyskawszy trochę zimnej krwi, zaczął opowiadać swą bezowocną wycieczkę.

— W parę minut zaledwie po odejściu pana, chłopiec dał nam znak ręką. Z domu pana Montignier wyszedł w niebieskich okularach człowiek ubrany zupełnie tak jak to nam pan opisał. Urzędnik kolejowy też go poznał, bo na moje pytające spojrzenie dał głową znak potwierdzający i odeszł spokojnie do swego zajęcia, jak to nam pan sam przed odejściem polecił. Człowiek w niebieskich okularach minął ulicę Carnot i skierował się ku środkowi miasta. Szedł na wprost bez wahań, nie pytając nikogo o drogę. Zapewne z powodu błota minął na nogach sztylpy z czarnej skóry. Płaszcz zapiął pod szyją, kapelusz spuścił na oczy, a kołnierzyk podniósł do góry. Wszystkie to razem nadawało mu dziwny wygląd, który musiał zwrócić uwagę każdego przechodnia. Poprowadził nas tak aż do ślepej uliczki Carrouge, przytykającej do banku pana Plastrona. Wszedł w nią. Moglibyśmy być go zaraz aresztować, ale nie mieliśmy rozkazu, zresztą ja powiedziałem sobie, że się do tego nie wezmę, chyba w jakim szczególnym wypadku, ucieczki naprzykład. — To słusznie, zauważył komisarz, miotany ciężko strupalami. — Znalazłszy się w tej uliczce, zaczął stawiać ogromne kroki, jakby nieczył murko któregoś przechodnia. Odwracał się co chwila, jakby chcąc się przekonać, że nikt go nie śledzi. Po chwili wiał z kieszeni metr, zapewne jednak dostarczył nas, bo schował metr z powrotem i wyszedł z zau-

ku. Doszedłszy do placu Rzeczypospolitej, wszedł do kawiarni Desost. Wszedłem za nim, lekłem się bowiem, że kawiarnia ma drugie wyjście. Towarzysz mój został na zewnątrz. Zaledwie znalazłem się wewnątrz, przekonalem się, że nieznanajomy przyszedł do drugiej części kawiarni, oddzielonej od pierwszej ścianą szklaną, gładką, wysokością ludzkiego wzroku. Płaszcz i kapelusz filcowy zawieszony na wieszadle wystawały nieco ponad tę taflę. Usiadłem w pierwszej części, z której mozem go obserwować, nie zwracając na siebie uwagi. Sądziłem, że tak należy postąpić, by nie służyć pastuszką. Poprzez szklaną taflę widziałem dokładnie plecy podróżnika. W pewnej chwili pochylił się i mówił coś do chłopca, potem wstał i zniknął w głębi sali, w drzwiach, o których istnieniu nie wiedziałem. Nie niepokoiłem się jednak, ponieważ nieznanajomy zostawił swój płaszczy i kapelusz, a gospodarz oświadczył mi, że w kawiarni były tylko jedno drzwi, frontowe, przez które weszliśmy. Dla ostrożności jednak zaopatrzono chłopca, czego chciał od niego nieznanajomy, dowiedzieliśmy się, że zawiązywał o telefon. Wahałem się przez chwilę. Może porozumiewał się ze właścicielką? Może zorientował się, że go śledzimy i prosił o pomoc, o ukrywanie ucieczki?

(Ciąg Głosny nastąpi.)

JUZ WYSZŁA!

NAKŁADEN KSIĘGARNI NAUKOWEJ
PULSIST W O. PED. LWÓW - M. ARCT - WARSZAWA
SPÓŁKA Z OGR. ODP.
Lwów, Hotel George'a

**USTAWA
O DANINIE MAJĄTKOWEJ
WRAZ Z ROZPORZĄDZENIEM WYKONAWCZYM
ODNOŚNIĄCYM TYLKO MAŁOPOLSKĘ.**

Cena 200 Mp.

Opracowana przez Dra JANA GOTTFRIEDA
Nacelnika Wzdz. Izby Skarbowej we Lwowie.

W NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH.

DO WIELEBNEGO DUCHOWIEŃSTWA!

Hurtownia Dawocjonatów pocięta po cenach fabrycznych:
Obrazy na holendy, na I szę Komunie Świętej, Obrazy olejne malowane do ołtarzy, feretronów i chorągwi, medale Sodalitne, medaliki szkapierne, różańca gotowe i na sznyc, kocotnowe, kokowe i t. p. Jancuszek do różńców, Krzyże, krzyżki rilkowe, biżuteria do robotnicstwa w różnych oprawach i Misyjne, Różnice obraz w ramach i o orawy.

Kupcom, pracownikom różńców, Lidze Pań, Kółkom rolniczym, drobnym odbiorcom odpowiedni rabat.

Firma ALFRED MACHNICKI 1914
Kraków, ul. Mikołajska 5. — Telefon 33.70

RACZNOŚĆ! RACZNOŚĆ!

ROBACY!

Mamy wszelkie wielkości gospodarstwa i majątki z rak niemiec i od 30 do 900 morg, również kamienie, kawiarnie, młyny parowe, wodne, tartaki i t. d. bardzo korzystnie do oddania. 1896

Biuro Komisowe, Poznań
ul. Skarbowa 1. 18. — ST. FALEŃSKI,
TELEFON NR. 3057.

Marmoladę

do krajania z jabłek na cukrze
pierwszej jakości w skrzynkach
tylko hurtownie dostarcza 1098

POLSKIE TOWARZYSTWO HANDLOWE S. A.
w Krakowie, Sławkowska 1. Oddział spożywczy.

OKAZJA

FAŃ

Kapelusze filcowe od Mkp. 1.500—
czapki welurowe „ „ 1.200—
fasany na kapelusze „ „ 800—
poleca modele zagraniczne oraz materiały
całkowicie i płaszczy, po cenach znacznie
zniżonych 1771

**MAGAZYN MOD I TOWAROW
MODNYCH DAMSKICH
„STEFANIA“**
Kraków, ul. Szpitalna L. 32.

68 Krowoderska 68, Kraków **R. Perschke**
Biuro Bielskiej Farbiarni
farbule trwale, solidne,
terminowo i tanio. 1897

OGŁOSZENIE.

Sierszańskie Zakłady Górnicze S. A.

zawiadamiają niniejszem, iż zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 9. kwietnia 1921 r. zatwierdzonej przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu oraz Skarbu („Monitor Polski“ z 17. sierpnia 1921. Nr. 185 pkt. 447) przystępują do ostatecznego przeprowadzenia podwyższenia kapitału zakładowego Spółki z Mkp. 8,400.000— względnie Mkp. 16,800.000— do **Mkp. 28,000.000—**

przy wypuszczeniu dalszych 80.000 sztuk I w Mkp. 140— jako II. serii IV. emisji na ogólną kwotę nom. Mkp. 11,200.000— na następujących warunkach:

1. Posiadaczom akcji Spółki I. II. i III. emisji t. j. od Nr. 1 do 60.000 przysługują się prawa pierwszeństwa do naboru 60.000 sztuk z wydatk. się mających 80.000 sztuk akcji II. serii IV. emisji z tem, że na każdą 1 starą akcję mogą nabrać 1 nową akcję po kursie emisyjnym Mkp. 3.500— za sztukę.
2. Posiadaczom akcji Spółki I. serii IV. emisji t. j. od Nr. 60.001 do 120.000 przysługują się prawa pierwszeństwa do naboru reszty t. j. 20.000 sztuk z wydatk. się mających 80.000 sztuk akcji II. serii IV. emisji z tem, że na każdą 3 akcji starych mogą nabrać 1 nową po kursie emisyjnym Mkp. 4.500— za sztukę.
3. Akcjonariusze wykonujący prawo poboru mają przedłożyć równocześnie ze zgłoszeniem swoje akcje [bez arkuszy kuponowych] stwierdzających ich prawo honoru. Akcje te zostaną natychmiast zwrócone po uwidocznieniu na nich wykonania prawa poboru.
4. Przy zgłoszeniu prawa poboru należy uściślić gotówką całą cenę kupna wraz z 5. wroc. odsetkami od imiennej wartości od 1. stycznia 1922 r.
5. Nowe akcje uczestniczą w wszystkich Spółki począwszy od dnia 1. stycznia 1922. na równi ze starymi akcjami.
6. Nowe akcje wydane będą akcjonariuszom po skonfekcjonowaniu za zwrotem potwierdzenia kasowego na uiszczoną wpłatę.
7. Zgłoszenia na nowe akcje przyjmują:

Polski Bank Przemysłowy we Lwowie, oraz wszystkie jego Oddziały,
Śląski Bank Przemysłowy w Bielsku i w Cieszynie,
Warszawski Bank Przemysłowy w Warszawie,
Dom Bankowy H. Ripper i Ska w Krakowie, Rynek 17,
Dom Bankowy Robert Goldschmid & Co we Wiedniu I. Singerstrasse 27.
Niederösterreichische Escompte Gesellschaft we Wiedniu I. Am Hof 2.
Bank u. Wechselstuben A. G. „Mercur“ we Wiedniu I. Wollzeile 1.

(Przedruk nie będzie płacony).

Rada Nadzorcza.

**KAWA PALONA
HERBATE
CACAO
CYNAMON
GAŁKI MUSZKAT.
PIEPRZ
ZIELE ANGIELSKIE
GOŹDZIKI
CUKIER BIAŁY GR.**

**KWASEK CYTRYN.
CZARNUSZKĘ
IMBIER
PAPRYKĘ
KMINEK
ŻELATYNĘ
SALETRE
KOLENDRE
MAGGI**

wysyła najtaniej dla Kółek Rolniczych i sklepów poeztą za zaliczką.

FIRMA

Józef Dzidek Kraków, ul. Długa.

Konto czekowe P. K. O. w Warszawie Nr. 149.862. 1650

Kupno — Komis — Sprzedaż.

METALE

wyroby mosiężne, miedziane, cynowe, wodociągowe, gazowa, ogrzewalne i t. p.

Julian Tokar

Kraków, św. Jana 10 (sklep) Tel. 574.

**Ważne dla — ZABAWY i BALE
urządzących**

dają w komisowa sprzedaż Wina, Wódki, Likierów i delikatesy

Tel. 3004. **K. OGORZAŁY** Tel. 804
Kraków, Szczepańska 11. 37

Baczność kupującym!

Polecam w Poz. edkiem około 200 gos. odatar. od 8-1500 mór, najlepsze majatki, m. y. y. wiatrak, Hot. le, Restauracje, Piearnie, Rzeźnia, Browar, Fabrykę mebli z tartakiem, około 200 domostw z ogrodami i rozmaiłymi sklepami. — Osiemdziesiąt tysięcy listanta racjonalnie i sumiennie. 42

M. KOWALEWSKI
Hotel Polski 42
Bogoczno (Poznański). 43

KUPIE CYTRĘ koncertową w dobrym stanie wraz z instrumentami i nutami. Zgłoszenia do Administracji „Głosu Narodu“ pod „Cytra“. 41

Enleważnia się kartę powołania Abrama Herosa Balcermaza, wyd. na prz. P. d. stwowa Komend. Urzędniczą w Aliechowie. 43

KSIĄDZ EMERYT przyjmie obowiązki tymczasowo lub na stałe. Zgłoszenia listowno pod „Emeryt“ do Administracji. 33

Wina i Wódki

pierwszorzędnych marek krajowych i zagranicznych
poleca na liernawał

ponownie otwarty skład hurtowny i detaliczny win i wódek

W GRAND HOTELU
Kraków, Sławkowska.

Rozkład jazdy kolei żelaznych

z Krakowa do Lwowa, Lublina, N. Sącza, Zakopanego, Wisliczek, Koemyrzowa.

Nr 1	o g. 0:14 posp. do Lwowa;
Nr 608	o g. 5:29 posp. do Frynic i Zaczary;
Nr 6103	o g. 8:40 posp. do Zakopanego i Rabki;
Nr 721	o g. 7:06 posp. do Lublina przez Rozwadów i Rzeszowa;
Nr 221	o g. 7:50 posp. do Podbi;
Nr 1411	o g. 8:23 posp. do Wisliczek;
Nr 6 01	o g. 9:09 posp. do Zakopanego;
Nr 4 9	o g. 9:20 posp. do Lwowa;
Nr 21	o g. 10:10 posp. do Lwowa;
Nr 611	o g. 11:00 posp. do Krynicy przez Tarnów, Stanisławów przez Stróżę Sambor i Stryj;
Nr 1215	o g. 12:25 posp. do Zakopanego i N. Sącza przez Skawinę;
Nr 1415	o g. 14:00 posp. do Węlicy i Oświęcimia przez Skawinę;
Nr 6215	o g. 14:20 posp. do Koemyrzowa;
Nr 225	o g. 14:35 posp. do Tarnowa;
Nr 723	o g. 18:30 posp. do Lublina pr. Rozwad;
Nr 228	o g. 19:25 posp. do Tarnowa;
Nr 23	o g. 19:55 posp. do Lwowa;
Nr 1415	o g. 20:25 posp. do Wisliczek;
Nr 610	o g. 20:55 posp. do N. Sącza przez Tarnów, Sambor i Stryj;
Nr 1215	o g. 22:10 posp. do Zakopanego i N. Sącza przez Skawinę;
Nr 25	o g. 23:10 posp. do Lwowa.

Do Warszawy, Poznania, Piotrowic (Wiednia, Parża), Cieszyna.

Nr 1	o g. 0:35 posp. do Warszawy;
Nr 16	o g. 0:50 posp. do Warszawy;
Nr 24	o g. 5:00 posp. do Piotrowic;
Nr 206	o g. 6:05 posp. do Piotrowic (Pragi, Wiednia, Parża);
Nr 2	o g. 6:42 posp. do Warszawy;
Nr 124	o g. 8:20 posp. do Żywca przez Dzieńdlice;
Nr 12	o g. 10:20 posp. do Warszawy;
Nr 26	o g. 11:40 posp. do Piotrowic;
Nr 1124	o g. 13:35 posp. do Trzebin;
Nr 112	o g. 14:45 posp. do Piotrowic;
Nr 912	o g. 17:00 posp. do Warszawy przez Dęblin;
Nr 123	o g. 17:40 posp. do Cieszyna i Żywca przez Dzieńdlice;
Nr 23	o g. 19:00 posp. do Żywca przez Dzieńdlice;
Nr 14	o g. 19:55 posp. do Warszawy;
Nr 410	o g. 21:45 posp. do Poznania;
Nr 6	o g. 23:00 posp. do Warszawy.

ZAPROSZENIE.

Nadzwyczajne
**Walne Zgromadzenie Spółki
„GRODEK“**

Akcyjna Spółka terenowo-budowlana
W KRAKOWIE,

odbędzie się dnia 4 lutego 1922 o godz. 4 po poł. w lokalu Polskiego Banku Przemysłowego w Krakowie ul. Szewska L. 1

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) podwyższenie kapitału akcyjnego o dalszych 30,000,000 Mk. i uchwalenie warunków wydania nowych akcji.
- 2) związana z tem zmiana § 7 statutu i zmiana § 18 statutu przez wprowadzenie uprawnień akcyjnych akcyjnych, nadających większą ilość głosów w stosunku do innych akcji.
- 3) wniosek i interpeacje.

Celem wykonania prawa głosowania należy akcje wraz z niepłatnymi kuponami złożyć najpóźniej na 5 dni przed Walnym Zgromadzeniem w kasie Polskiego Banku Przemysłowego w Krakowie ul. Szewska L. 1.

Rada zawiadowcza.